

Recensie schrijven CKV & Nederlands

Conferentie *Werken aan vaktaal*
30 november 2016

Korte introductie

Naam: Evah den Boer

School: Metis Montessori Lyceum (Amsterdam)

Vak: Nederlands

Lessenserie: recensie schrijven voor de vakken CKV en Nederlands

Onderzoek UvA

Schooljaar 2014-2015 meegewerkt aan een onderzoek in samenwerking met de UvA

Uitgangspunt → het verbeteren van schrijfvaardigheden in de Mens- en Maatschappijvakken

Genres: verklaren, vergelijken en argumenteren

Waarom dit onderwerp?

Mogelijkheid om een authentieke tekst te schrijven

Vakoverstijgend → samenwerking met CKV

- De leerlingen schrijven een recensie over een culturele of kunstzinnige uiting gezien op de CKV-dag in Amsterdam

Onvrede over de resultaten uit het verleden

Sluit aan bij het genre argumenteren

Doel en uitgangspunten

Doel lessenserie

Verbeteren opbouw tekstsoort betoog/recensie:

- opbouw argumenten
- samenhang argumentatie
- toepassen vaktermen CKV

Uitgangspunten onderzoek

Authentieke taak

- recensie schrijven voor het vak CKV

Bestuderen van voorbeeldteksten

- observerend leren
- analyseren expert-teksten

Pre-writing

De lessenserie

Lessenserie recensie schrijven

Lessen: vier (45 minuten)

Klas: 4VWO (32 leerlingen)

Periode: januari, februari, maart 2015

School: Helen Parkhurst (Almere)

Voorafgaand aan de lessenserie

Voortoets → recensie schrijven (inputlog)

Opbrengsten achteraf geanonimiseerd

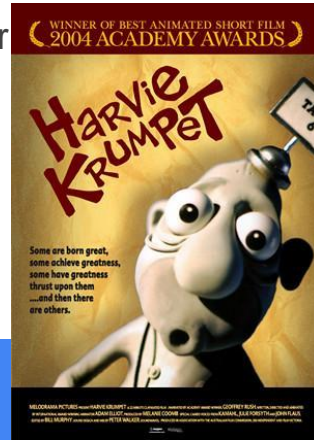
Deze recensies vormden een zeer belangrijk onderdeel van de lessenserie

Opdracht voortoets

Jullie hebben net naar de korte animatiefilm *Harvie Krumpet* van regisseur Adam Elliot gekeken. Schrijf nu een korte recensie van ongeveer 300-400 woorden over deze film voor de zaterdageditie van *Almere Dichtbij*. Zorg ervoor dat er een duidelijke mening over de film in de recensie staat.

De tekst wordt beoordeeld op: vakinhoud, schrijfstijl (afstemming op publiek, samenhang, spelling) en structuur en kwaliteit van de argumentatie. Jullie hebben 30 minuten de tijd voor deze opdracht.

Heel veel succes!

Voorbeeld voortoets

Erik schrijft:

'Ik vind het zelf een hele leuke film, omdat het over het leven van een bijzondere man gaat, die eigenlijk toch niet zo heel bijzonder is. Het is heel erg goed verteld waardoor je interesse in zijn leven krijgt en je afvraagt wat er daarna gaat gebeuren. De feiten die door de hele film geplaatst worden, maken het ook leuk. Er zitten grappige feitjes tussen die goed bij de scène passen die net is geweest. Verder is het ook een redelijk korte film die je daardoor makkelijk tussendoor even kan kijken.'

Voorbeeld voortoets

Faraaz schrijft:

'Tussen de verschillende fragmenten van de film door zie je steeds feitjes op het scherm. Dit vind ik zelf grappig en leuk omdat ik tussendoor ook nog een paar nieuwe dingen leer. Ook vind ik het gebruik van klei en stopmotion zeer amuserend. Er worden leuk grapjes gemaakt. De lengte van de film vindt ik perfect; niet te kort en niet te lang. Net niet zo lang dat het saai begint te worden. De personages in de film vind ik stuk voor stuk erg leuk om naar te kijken, omdat ze allemaal wel iets grappigs hebben. De stem van de verteller die het verhaal vertelt vind ik verder zeer plezant om naar te luisteren.'

Voorbeeld voortoets

Tessa schrijft:

‘Persoonlijk vond ik deze film niet erg fantastisch. Voor mij zat er een lange draad aan het verhaal, waardoor het voor mij al vrij snel saai werd. Ik vond het leven van Harvie Krumpet ook niet heel interessant op de meerdere levens die hij leek te hebben na. Het was meer een opsomming van gebeurtenissen, die niet al te veel inhoud hadden.’

Les 1 - observerend leren

Klas verdeeld in vier groepen

- redactie 1 en 2
- observeren 1 en 2

Opdracht redacties: kies uit de stapel inzendingen de beste recensie die geplaatst gaat worden in de krant

Opdracht observerende teams: hoe gaan de redacties te werk en welke criteria zijn belangrijk bij het beoordelen van de recensies?

Les 2 - observerend leren

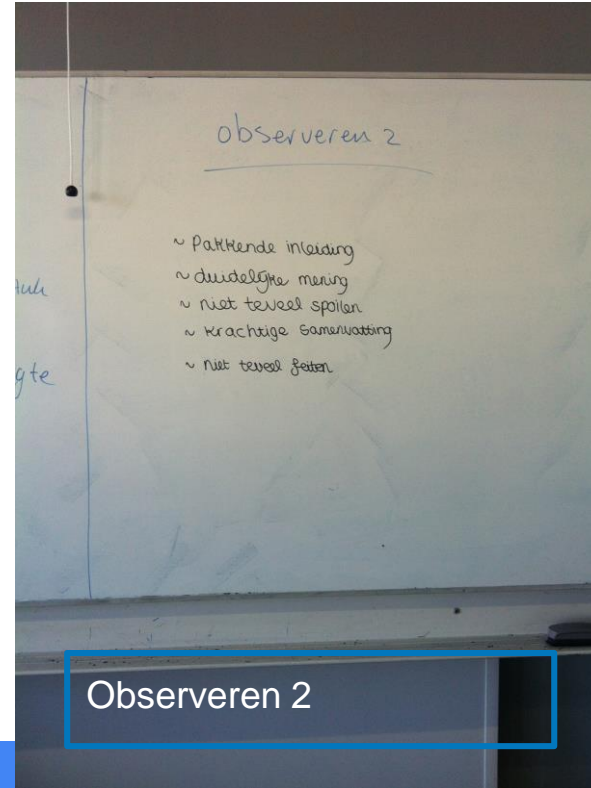
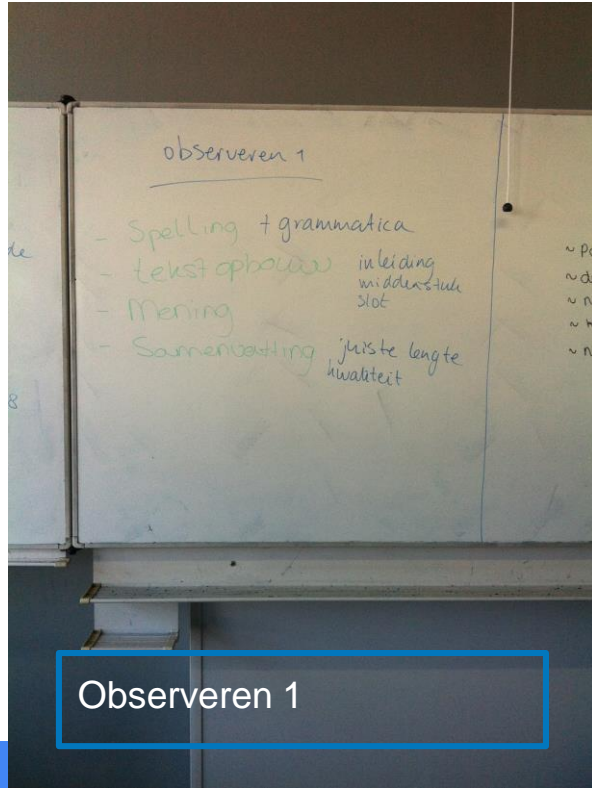
De observerende teams presenteren hun bevindingen

De winnende recensies worden voorgelezen

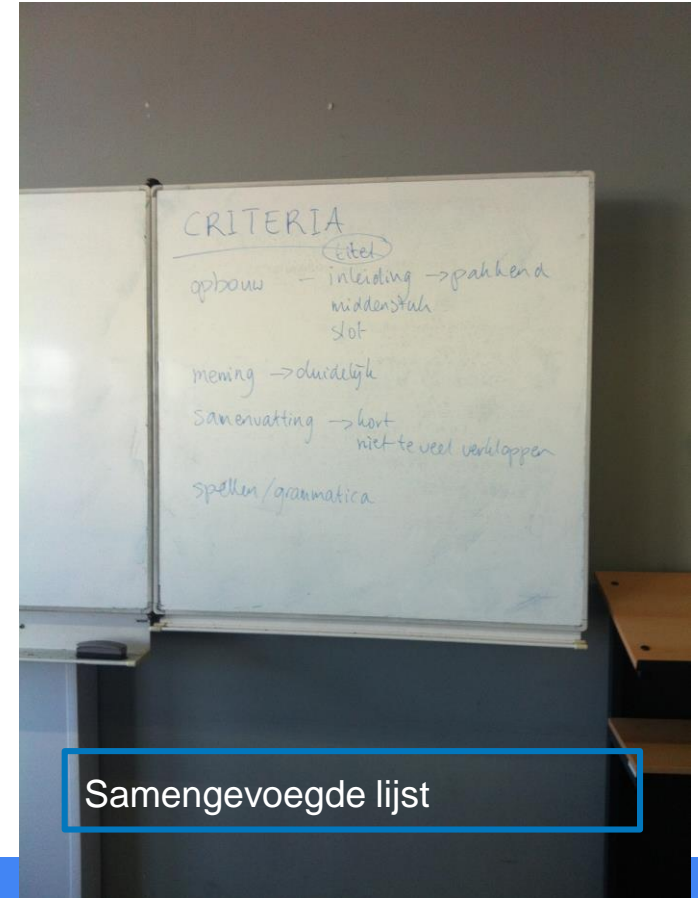
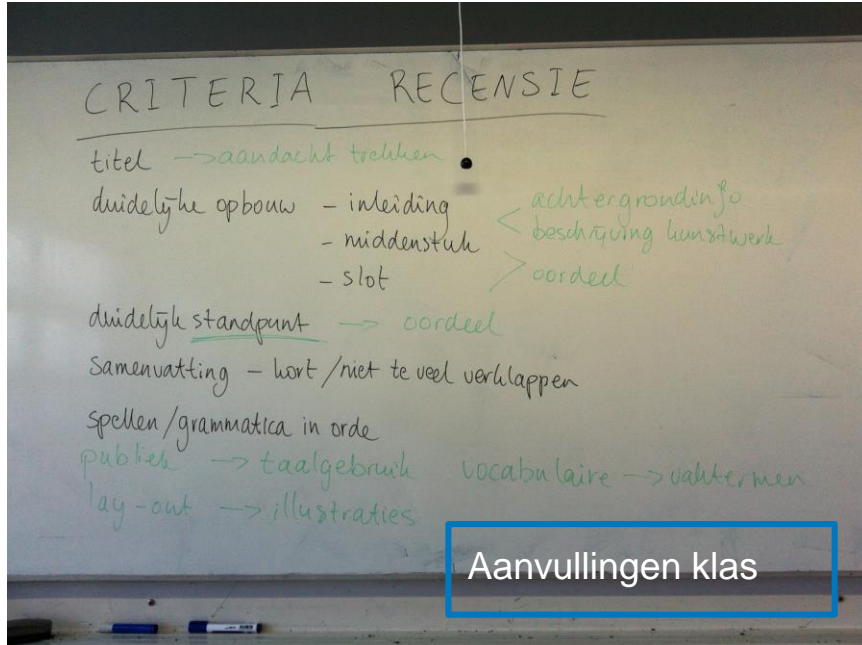
Verzamelen criteria op het bord

Leerlingen bekijken hun eigen recensie aan de hand van deze criteria

Les 2 - observerend leren

Les 2 - observerend leren

Les 3 - beoordelen van expert-teksten

Herhaling van de criteria

Opdracht: herkennen en beoordelen standpunt en argumenten

→ analyse van expert-teksten

Opdracht: waar staat mijn recensie nu?

Les 4 - toepassen schrijfschema's

Uitleg 'SEXI' (pre-writing-schema)

State → geef je argument

Explain → licht het argument toe

Illustrate → geef een passend voorbeeld

Herschrijven argument uit eigen recensie volgens 'SEXI'

Voorbeeld 'SEXI'

State: De voorstelling kwam echt tot leven voor het publiek, omdat het spel van de acteurs zo ontzettend goed was.

Explain: Door het goede acteerwerk kon het publiek zich identificeren met de personages. Het publiek werd meegenomen in het verhaal.

Illustrate: Zoals bijvoorbeeld aan het begin van het toneelstuk. Een groep acteurs komt vrolijk lopend het toneel op. Het feestvierende gezin is direct goed herkenbaar aan de gebaren die zij maken en de lol die zij onderling hebben.

Voorbeeld 'SEXI'

State: De film roept veel emoties bij het publiek op. De kijker wordt hierdoor echt in het verhaal gezogen en blijft geboeid.

Explain: Door de muziekkeuze van de regisseur wordt de juiste sfeer opgeroepen bij de kijker. Dit getuigt van vakmanschap van de filmmaker. Door zijn aanpak laat hij zijn kwaliteiten aan het publiek zien. De muziek is goed gekozen en sluit perfect aan bij de scènes in de film. Hierdoor zijn de emoties haast voelbaar.

Illustrate: Een goed voorbeeld hiervan is de openingsscène van de film. Het publiek maakt kennis met de hoofdpersoon via een heftige scène: de moeder van de hoofdpersoon jaagt hem het huis uit en smijt de deur achter hem dicht. De muziek roept een sfeer van woede en wanhoop op, de kijker zit direct op het puntje van zijn stoel. Wat is er gebeurd tussen moeder en zoon?

Oefening 1

Denk aan een toneelstuk dat je (onlangs/ooit) hebt gezien. Probeer je vooral weer in te beelden hoe het stuk begon. Wat vond je hiervan? Maakte het indruk? Stonden er al spelers op het toneel? Hoe was de sfeer in de zaal?

Kijk nu naar het schrijfschema voor Theater. Lees de inleidende tekst en formuleer een argument volgens de regels van 'SEXI'.

Uitwisseling na 10 minuten. Succes!

Oefening 2

Probeer het volgende argument te herschrijven volgens de regels van 'SEXI'.

Ik vond het echt een mooie film. Echt geloofwaardig, maar niet sentimenteel.

State:

Explain:

Illustrate:

Uitwisseling na 10 minuten. Succes!

Natoets

Jullie hebben net naar de korte animatiefilm *Father and Daughter* van regisseur Michael Dudok de Wit gekeken. Schrijf nu een korte recensie van ongeveer 300-400 woorden over deze film voor de zaterdageditie van *Almere Dichtbij*. Zorg ervoor dat er een duidelijke mening over de film in de recensie staat.

De tekst wordt beoordeeld op: vakinhoud, schrijfstijl (afstemming op publiek, samenhang, spelling) en structuur en kwaliteit van de argumentatie. Jullie hebben 30 minuten de tijd voor deze opdracht.

Heel veel succes!

Voorbeeld natoets - muziek

Bryan schreef over de animatie:

'In het begin van de film is al te zien aan alles dat het best een droevige film zal gaan worden. Dit is bijvoorbeeld te zien aan de vage groene kleur van het landschap en de personen, maar het is ook te horen aan de trieste achtergrondmuziek.'

Voorbeeld natoets - muziek

Nicky schreef over de muziek in de film:

'Maar ook de muziekeuze is prima. Het toch wel droevige verhaal wordt ondersteund door rustige, instrumentale muziek. Deze muziek zorgt voor de samenhang van het verhaal en dat het publiek geboeid blijft.'

Voorbeeld natoets - muziek

Nora schreef over *Father and Daughter*:

'De manier van het gebruik van schaduwen en verschillende camerastandpunten is prachtig. Samen met de gekozen muziek, geeft het zoveel sfeer en karakter aan het beeld.'

Uitkomsten onderzoek

Kennis over schrijven, schrijfstijl en zelfvertrouwen

Kennis over schrijven

- nameting: significant meer schrijfadvieszen (productadvieszen)
- meer genre-specifieke advieszen (net niet significant)

Schrijfstijl en zelfvertrouwen

- geen verschil tussen voor- en nameting

Kwaliteit van teksten

Niveau teksten significant gestegen:

- totaalscore
- genrespecifiek
- vakspecifiek
- schrijven algemeen

Schrijfproces (inputlog)

Leerlingen reviseerden significant meer tijdens de nameting

Eindopdracht CKV-dag Amsterdam

Bezoek aan Amsterdam → CKV-dag

Leerlingen zagen verschillende kunstzinnige of culturele uitingen

Zij mochten zelf kiezen welke uiting zij resceenceerden

Recensie CKV-dag Amsterdam

Sabrina schrijft over de film *Wild*:

'De kleding, make-up, decorontwerp en muziek zijn goed afgestemd op het verhaal. Het verhaal speelt zich af in bergachtige gebieden en er wordt veel gebruik gemaakt van rustige achtergrondmuziek tijdens de film.'

Recensie CKV-dag Amsterdam

Robbie schreef over *Wild*:

'De film heeft een goed verhaal dat je aangrijpt vanaf het begin. In de film wordt er soepel gespeeld met de manier waarop de film is gemonteerd. Het verhaal opent met een fragment waarbij je gelijk in het verhaal wordt gesleurd. (...) Het is ook leuk om te kijken doordat het een mooie film is waarbij de schoonheid van de natuur ook heel belangrijk is. De mise-en-scène is bewust gekozen en tijdens het filmen is er geen gebruik gemaakt van kunstmatig licht. Sommige scènes moesten meerdere keren gefilmd worden om de natuur zo veel mogelijk in al zijn schoonheid te filmen.'

Terugblik op het onderzoek

Vooral leuk en inspirerend → de uitkomsten waren verrassend

Omvangrijk en organisatorisch een uitdaging

Feedback leerlingen: observerend leren was heel leuk en leerzaam

Bij herhaling van de lessenserie: een betere balans zoeken tussen praktijk en theorie (eventueel een vijfde les toevoegen)

Vragen?

evahdenboer@gmail.com

